

Slow fashion

Det finns något tidlöst över natursten, som står emot både trender och tidens tand. I en värld där allt ska gå snabbare och vara så billigt som möjligt blir valet av ett material som har bildats under miljontals år – långsamt, metodiskt och vackert – nästan ett radikalt ställningstagande.

De flesta av oss har redan ett starkt förhållande till naturmaterial, kanske i känslan av ett gammalt stengolv, träbjälkar i en äldre byggnad, en spegelblank köksbänk eller doften av nysågade brädor.

Känslan är ofta positiv, harmonisk, instinktiv och naturlig. Våldigt få känner samma sak för kakel, laminat eller en markplatta av betong.

Natursten är alltså inte bara ett material; det är en känsla som tillför mer än estetik. Det handlar om hållbarhet, livslängd och kopplingen till naturen. I ett samhälle där byggmaterial ofta tillverkas av plast och kemikalier är det sunt att välja något som kommer direkt från jorden.

Med ett extremt lågt klimatavtryck, en nästintill evig hållbarhet och tidlös skönhet borde natursten alltid vara det självklara valet. Samtidigt vet vi att verkligheten ser annorlunda ut. Frågan är då vad det är som gör att man så ofta väljer andra material istället?

DET FINNS FLERA förklaringar men jag tror att det främsta skälet är bristen på kunskap om alla unika möjligheter som naturstenen bidrar med, och som långsiktigt förhöjer både estetiska och tekniska värden. När samma egenskaper ska tolkas inom ramen för den trubbiga LOU (Lagen om offentlig upphandling) sker bedömningen oftast ur ett kortsiktigt perspektiv som i slutändan innebär ett sämre beslut, många gånger felaktigt.

Tanken med LOU är att den ska gynna "bästa likvärdiga alternativ" men istället gynnas allt för ofta det billigaste alternativet, som en betongplatta istället för en platta av natursten. Man förbiser betongplattans negativa miljöpåverkan och dess väsent-

FOTO: ANNA RUT FRIDHOLM

ligt kortare livslängd, enbart för att kortsiktigt spara pengar. Men i den långsiktiga ekvationen och för framtida generationer är betongplattan ett dyrare val över tid, både ekonomiskt och för miljön.

Som producent av natursten är det ändå lätt att känna framtidstro. Vi märker alla hur kraven på hållbarhet och återbruk ökar. Morgondagens inköpare och konsumenter kommer att ställa ännu högre krav, vara tydligare och mer pålästa. Det kommer utan tvekan att gynna naturstenen.

Jämför man en EPD från en producent av natursten med en producent av betong borde det alltså inte råda någon tvekan. Läger man därtill hållbarhetsfaktorn och den höga graden av återbruk är naturstenen det självklara valet.

VI MÅR BRA av naturliga material, material som skapats under lång tid och kan nyttjas under lång tid. Kanske behöver vi mer av det i våra liv. Inte bara när det gäller valet av byggmaterial, utan i allt annat: långsiktiga beslut, hållbara val och en djupare relation till det som finns runt oss.

En av vår tids främsta designers, Coco Chanel, uttryckte det på ett bra sätt: "Fashion fades, only style remains the same".

Natursten är slow fashion – när det är som bäst. ■

JÖRGEN LUNDGREN,

VD FÖR HALLINDENS GRANIT OCH STYRELSELEDAMOT
I SVERIGES STENINDUSTRIFÖRBUND.